

Sven Lindgren svarar Per Unckel direkt:

REGERINGEN HADE KUNNAT BLI ÅTERVALD

SVEN LINDGREN

En tuffare linje, en bättre budgetproposition och en regering utan partiledaravhopp och vankelmod i mitten hade kunnat bädda för återval. Nu är vår uppgift att formulera en vision om samhället bortom socialstaten.

Det finns sällan bara en förklaring till ett partis valresultat och det gör det definitivt inte till moderaternas i 1994 års val.

Trots detta påstående tror jag dock att man kan räkna bort förklaringen om "moderaternas klädsel", som om alla moderater vore uniformerade och att det i så fall inträffat just i 1994 års valrörelse. Man kan ju tillsamt undra om det var Bildts oljerock i Moskva eller hans kostym i sista TV-debatten som bäddade för partiets framgång i riksdagsvalet. Man kan också undra om kommunpolitikerna i 250 av landets kommuner är elegantare, alltför direktörsstylade i jämförelse med riksdagskandidaterna i samma kommuner. Det skulle vara högst omoderat, om partiet skulle få för sig att utfärda föreskrifter om förtroendemännens klädsel inför nästa val. Klädseln är ju en del av personligheten hos en människa,

SVEN LINDGREN är oppositionsråd och ordförande i den moderata kommunfullmäktigegruppen i Linköpings kommun.

och tack och lov har vi många personligheter inom partiet.

Redan av Per Unckels artikel framgår att analysgruppen gjort ett bra arbete. Han har uppfattat uppdraget som framåt-syftande, inte sökande efter någon eller några att skylla på, inte ett uppbrott från en riktig politik utan mera att ta fasta på vad som kan utvecklas både i vår politik, i sättet att framföra den och i sättet att umgås med medlemmar och väljare. Det är en framtidsgrupp, inte en haverikommission, som nu presenterar sin analys.

Skoningslös våg

Det är viktigt att alla tar till sig det framåtsyftande budskap som analysgruppen för fram. Inte minst gäller det de utarbetade och besvikna kommunal- och landstingspolitiker som tycker sig orättvist vägda på väljarnas skoningslösa våg. Nu läggs grunden till majoritet 1998.

Jag instämmer med Per Unckels utgångspunkter i artikeln utom på en punkt. Det kan knappast vara en insikt hos medborgarna om att vi byggt landet

på lånade pengar, som gjorde att de röstade fram en ny regering. Snarare motsatsen. Däremot, och det är säkert så Unckels mening skall tolkas, kommer denna insikt allteftersom vilket opinionsmässigt kommer att drabba socialdemokraterna värre än moderaterna på grund av deras populistiska uppträdande i opposition och deras nuvarande återställarpolitik. Mycket talar för att regeringen själv, redan under innevarande mandatperiod, tvingas återställa återställarpolitiken till den kurs som hölls av den borgerliga regeringen på väsentliga områden.

Mindre vankelmod

Det är säkert så, att den borgerliga regeringens sista chans, var kompletteringspropositionen våren 1994 och att man inte utnyttjade tillfället. Men vi får då inte glömma bort den sumpade chansen redan i budgetpropositionen i januari. Den var för svag. Regeringen hade fått en smula valfrossa. Propositionen var varken - eller. Jag tror att man då trodde sig kunna tassa sig fram genom valåret och hoppas på räddningen i form av en god tillväxt inom ekonomin. En tuffare linje då, en regering utan partiledaravhopp och mindre vankelmod i mitten hade kunnat bädda för ett återval.

Bildts popularitet

I kommunalvalen hamnade moderaterna ett par procentenheter under riksdagsvalet, eller om man så vill tvärtom, vi nådde ett par procentenheter över i riksdagsvalet. En delförklaring är delvis Carl Bildts popularitet. Eftersom det är cirka tio procent fler väljare som har stort för-

troende för honom än som har det för partiet, kan man ana att partiet gynnats av detta faktum.

Men visst finns det både generella och lokala förklaringar till det relativt dåliga kommunalvalet.

Slog mot kommunerna

En annan generell förklaring är att kommunerna fick bära mera skuld för den ekonomiska krisen. Det nationella ekonomiska saneringspaketet slog ut på kommunal nivå. Min hemkommun, Linköping, förlorade flera hundra miljoner kronor i statsbidrag. Även arbetslösheten slog tillbaka mot kommunerna mer än mot staten.

Många väljare kan antas ha gjort en förväxling mellan de ekonomiska problemen och det stora förändringsarbetet och trott att problemen berodde mera på förändringarna i kommunerna (systemskiftet) än på den kärva ekonomin. Vi lyckades inte göra troligt att de ekonomiska problemen med säkerhet skulle ha varit ännu värre, och den kommunala servicen hårt nedskuren, om vi inte hade genomfört de stora förändringarna i organisations- och styrformer och om vi inte hade infört konkurrens och valfrihet i kommunal service.

Jag tror också att vi på kommunal nivå ibland trodde att resultaten skulle tala för sig själva och ge den rätta bilden. Så var det inte. Vi talade om själva förändringsarbetet, men glömde tala om varför och vad som var målet, visionen. Det är inte alls så, att folk vill ha så mycket förändringar som möjligt. I vart fall inte om de inte känner sig säkra på att förändring-

arna påverkar just deras situation på ett positivt sätt.

Underminera systemskiftet

SKTF:s "utvärderingar" av olika kommunala servicesektorer togs av medierna upp såsom vetenskapliga sanningar istället för partsinlagor från fackligt/politiskt engagerade sårintressen som borde nagelfarits ordentligt. Rapporternas syften var att underminera själva systemskiftet, men främst att misstänkliggöra syftet med och resultatet med det enorma ekonomiska saneringsarbetet som gjordes i moderatledda kommuner.

Borgerlig splittring är en viktig lokal förklaring till ett sämre moderatresultat i vissa kommuner jämfört med de andra. Här finns ett klart samband. Så var fallet i Linköping. I valrörelsens slutskede skrevs det inte mindre än 27 artiklar om borgerlig splittring i Linköpings lokalpress. Splittringen orsakades av centerns förslag om höjd kommunalskatt, ett ställningstagande i en moderat hjärtefråga där det inte fanns utrymme för några kompromisser. Det är självklart att denna splittring sänkte trovärdigheten av det borgerliga alternativet, trots en i övrigt lyckosam koalition under den gångna perioden.

Per Unckel har alldeles rätt i att moderata samlingspartiet måste utveckla sitt tänkande på vad som måste komma efter socialstaten. Socialstatens falska trygghet är avslöjad. Det måste växa fram andra, mindre storskaliga och mer individuella lösningar. Dörren mellan det offentliga och det civila samhället måste öppnas på

vid gavel.

Harmonisk balans

En debatt behöver initieras om statens respektive kommunernas ansvar för att tillgodose individuella rättigheter. Vilken grundtrygghet skall den offentliga sektorn erbjuda och på vilken nivå? Skall staten ge stöd till kommunerna eller direkt till individerna? Hur påverkas den senare ståndpunkten av den kommunal självstyrelsen och demokratin? Och hur utvecklar vi en harmonisk balans mellan den kollektiva demokratin och den individuella demokratin? Till den kollektiva demokratin hör själva medborgarskapet, dvs deltagandet i allmänna val, i partipolitiskt arbete och i kollektiva brukarorganisationer, med andra ord engagemang i gemensamma angelägenheter. Till den individuella demokratin hör valfriheten och kundbegreppet som rör individuell service.

Sant och falskt

Och hur får vi medborgarna att utöva sitt medborgarskap på ett ansvarsfullt sätt i en alltmer förvirrande mediamiljö, där det blir allt svårare att veta vad som är sant eller falskt? Och slutligen måste vi få alla att inse att det är företagande och ekonomisk tillväxt som är grunden för social trygghet och att fördelningspolitik utan något att fördela bara leder till motsättningar.

Detta är ingen övermäktig uppgift utan en utmaning, där moderaterna med sin ideologiska värdegrund onekligen har försteg framför andra.